

सदृशः फले । सस्यत्वं हि लौहित्यं सर्वैर्देवगणै-
र्हरिः । सर्वतीर्थोदकैः सम्यक् स्नापयामास तं सुतम् ।
तस्य स्नानसञ्ज्ञतः पापदर्पस्य पाटनः । तेनायं दर्पणो
नाम पुरा देवगणैः कृतः । अस्मिन् स्नात्वा नद्वरे
योऽर्चोद् दर्पणाचले । कुबेरं प्रतिपत्तिष्यां कार्तिके
शुक्लपक्षतः । स याति ब्रह्मसदनमिह भूतिशतैर्युतः”
इति कालि० पु० ८१ अ० । “दर्पणमिमेलासु पतिते
घनतिमिरसुभि” माघः ।

“भूयो बभौ दर्पणमादधाना” कुमा० । “लोच-
नाभ्यां विहीनस्य दर्पणः किं करिष्यति” चारण० ।
दर्पणस्य विम्बस्य स्वगतत्वव्यस्तसुखत्वादभोहजनक-
त्वात् दर्पणत्वम् ।

दर्पद लि० दर्पं ददाति दा-क । १गर्वदायकपदार्थे । २विष्णौ
पु० “दर्पहा दर्पदः दप्तः” विष्णुसह० “धर्मवर्त्तानि
वर्त्तमानानां दर्पं ददाति दर्पदः” भा० ।

दर्पहन् लि० दर्पं हन्ति हन-क्लिप् । १गर्वहारके २विष्णौ
पु० दर्पदशब्दे दृश्यम् । [१४३ पु० उक्तम् ।

दर्भ पु० दभ-घञ् अच् वा । कुशभेदे तल्लक्षणादिकं कुशशब्दे
दर्भट न० दभ-संदर्भे वा० अटन् । निभटगृहे त्रिका० ।

दर्भपत्र पु० दर्भस्येव पत्रमस्य । काशे राजनि० ।

दर्भपुष्प पु० सर्पभेदे अहिगण्डे सुखतवाक्यं दृश्यम् ।

दर्भमय लि० दर्भात्मकः शराभयत् । कुशनिर्मिते ब्राह्मणादौ
दर्भमूला स्त्री दर्भस्येव मूलमस्याः पाककर्णेति लोष् ।
चौषधीभेदे । [दूरदेशादौ ।

दर्भर लि० दर्भस्य सन्निकटदेशादि दर्भ+अश्ना० रः । दर्भा-
दर्भानूप पु० दर्भप्रचुरोऽनूपः संज्ञात्वेऽपि जुम्हादिपाठात्
पक्षे पूर्वपदात् न शत्वम् । दर्भप्रचुरोऽनूपे देशभेदे ।

दर्भाह्वय पु० दर्भमाह्वयते सादृश्यात् आ+ह्वे-श । सञ्जे
तृणभेदे राजनि० । [भा० व० ८३ अ० ।

दर्भि पु० ऋषिभेदे अर्द्धकीलाख्यं तीर्थं तेन निर्मितं यथाह
“अर्द्धकीलञ्च तत्रैव तीर्थं कुरुकुलोद्वह” । “विप्रा-
णामनुकम्पार्थं दर्भिणा निर्मितं पुरा । ब्रतोपनयनाभ्या-
ञ्चाप्युपवासेन चाप्युत । क्रियामन्त्रैश्च संयुक्तो ब्राह्मणः
स्याच्च संशयः । क्रियामन्त्रविहीनोऽपि तत्र स्नात्वा
नरर्षभ ! । चीर्णघ्नतो भवेद्विद्वान् दृष्टमेतत् पुरातनैः ।
ससुद्राश्चापि चत्वारः समानीताश्च दर्भिणा । तेषु स्नात्वा
नरन्त्रेष्ठ न दुर्गतिमवाप्नुयात् । फलानि गोमूत्राणां
चतुर्णां विन्दते तु सः ।

दर्भ लि० दू-विदारे वा० म । दारके । “पुरां दर्भो अपा-
मजः” ऋ० ३४५।२ । मनि दर्भान् तत्रार्थे “दर्भो
दर्भीष्ट विवृतः” ऋ० १।१३।६ ।

दर्भ लि० दरस्य हितम् गवां यत् । दरहिते भयसाधने ।

दर्ब पुंस्त्री दू-व । १राक्षसे उज्ज्वलद० । स्त्रियां लीप् ।
२उशीनरपत्नीभेदे स्त्री “उशीनरस्य पत्न्यस्तु पञ्च राजर्षि-
वंशजाः । सृगा क्षमिर्नवा दर्वा पञ्चमी च दृशद्वती”
“नवायास्तु नवः पुत्रो दर्वायाः सुव्रतोऽभवत्” हरिवं०
३१ अ० । शृङ्गे लि० । घञ् । ४हिंसायां पु०

दर्बट पु० दर्वाय हिंसायै अटति अट-अच् शक० । दण्डवा-
दिनि हारा० । [श्वादाभेदे संक्षिप्तमा० ।

दर्बरीक पु० दू-विदारे फर्फरीकादि० नि० । १इन्द्रे श्वाते
दर्वि(र्वी) स्त्री दू-विन् वा लीप् । व्यञ्जनदारके (हाता)
स्याते पदार्थे खजाकायाम् ।

“इन्द्रजातीयमिध्माईप्रमाणं मेक्षणं भवेत् । इत्तं
चाङ्गुष्ठपृथ्व्यमवदानक्रियाचमम् । एवैव दर्वी यस्तत्र
विशेषस्तमहं ब्रुवे । दर्वी इन्द्रजलपृथ्व्या तुरीयोनन्तु
मेक्षणम्” कात्या० स० । “मासर्तुदर्वीपरिघट्टनेन”
भा० व० यक्षप्रश्ने । २अहिफणायां शब्दरत्ना०
दर्वीकरः । [तत्रार्थे द्विरूपकोषः ।

दर्विका स्त्री स्वार्थे क । दर्वां रायसुतुटः । दर्बक पु०
दर्वि(र्वी)होम पु० इत० । दर्वीसाधने होमभेदे “दर्वीहोमानु-
पादाय सर्वान् यः प्राप्नुते क्रतुन्” भा० स० १२ अ० ।
दर्वीकर पु० दर्वी फणा कर इवास्या । सर्पे अहिगण्डे दृश्यम् ।
दर्वीसंक्रमण न० तीर्थभेदे । “दर्वीसंक्रमणं प्राप्य तीर्थं
त्रैलोक्यपूजितम् । अश्वमेधमवाप्नोति स्वर्गलोकञ्च
गच्छति” भा० व० ८४ अ० ।

दर्श पु० दृश्यते शास्त्रदृष्ट्या सूर्यचन्द्रौ एकत्र स्थितौ यत्र ।
दृश-आधारे घञ् । १सूर्येन्दुसङ्गमकाले अमावास्या-
तिथौ “एकत्रस्थौ चन्द्रसूर्यौ दर्शनात् दर्श उच्यते”
मत्स्यपु० कुङ्गशब्देऽस्य विवर्तितः । स निमित्ततया-
ऽस्यस्य अच् । २दर्शकालकर्त्तव्ये यागभेदे । आग्नेया-
द्यापान्देन्द्रदध्यैन्द्रपयोर्हपयागत्वयात्मकोऽर्शयागः । काती-
यशब्दे तदितिकर्त्तव्यता दृश्यता । “सर्वेभ्यो दर्शपौर्ण-
मासौ” श्रुतिः भावे घञ् । दर्शने श्चाक्षुषज्ञाने ।

दर्शक लि० पश्यति दृश-एवल् दर्शयति दृश-णिच् एवल्
वा । १इष्टरि २प्रधाने शनिपुण्ये मेदि० । ४दारपात्रे
पु० अमरः स हि द्वारदेशे समागतान् निवेद्य राजानं